

skaber den voksende Interesse, og Misbruket fører til Oprettelse af saadanne Foretagender, som har Forbrugernes Interesse at varetage, og som søger at være den Regulator indenfor den paagældende Erhvervsbranche, som ikke gaar nogen for nær, men som alene tjener den almindelige Befolknings Vel. Jeg kan nævne en anden Illustration til, hvorledes man fra det private Erhvervs Side gjorde Forsøg paa at hindre Tilførsel af en Vare til Byen paa et Tidspunkt, hvor der var i allerhøjeste Grad Brug for denne Vare. Man hindrede det derigennem, at man forsøgte paa at umuliggøre det for vedkommende kooperative Virksomhed at faa losset sine Skibe. Men hvad førte det til? Det førte naturligvis til, at vedkommende kooperative Virksomhed selv maatte etablere sin egen Losse- og Transportforretning. Og naar man først har etableret en saadan Virksomhed, bruger man den naturligvis ikke alene i dette Tilfælde, saa bruger man den ogsaa i Fremtiden, og saa bliver det til en vedvarende Virksomhed.

I denne Forbindelse vil jeg pege paa, at hvis man vil have Ro i Samfundet, er der her en Vej at gaa, som sikkert er formaalstjenlig. Der har været talt adskilligt under denne Finanslovdebate og forud for denne om en Konflikt her i Hovedstaden for kort Tid siden, og det er rigtigt, at en saadan Konflikt, en Havnekonflikt, øver sin skadelige Indflydelse rundt omkring i de forskellige Erhverv og for Befolkningen som Helhed. Men hvad var mere naturligt, end at Havnearbejderne havde deres egen kooperative Virksomhed, at de havde deres egen Losningsforretning, hvor de selv bestemte de Priser, de skulde have for deres Varer, i dette Tilfælde deres Entreprise, og selv ledede deres Virksomhed og derigennem forskaanede Samfundet for de rystende Sammenstød? Det er aldeles unødvendigt, at der er Mellemmænd, med hvilke de ikke kan enes, og at dette saa skal gaa ud over hele Samfundet. Og det samme gør sig gældende paa ethvert andet Omraade. Hvad skulde der være i Vejen for, at man indenfor de forskellige Branchearbejdere lejlighedsvis, hvor det var formaalstjenligt, drev sin egen Virksomhed selv? — at de var deres egne Arbejdsgivere, og derigennem tjente ikke alene de almindelige Interesser, men ogsaa deres egne Interesser? Men for øvrigt er det jo ikke det private Erhverv, der i første Række har Grund til at beklage sig over de kooperative

Virksomheder, hvad enten det nu er Fælles- eller Andelsforetagender her i Landet; det er snarere de kooperative Virksomheder, der har Grund til at beklage sig, fordi det er dem, der lejlighedsvis er udsatte for Boykotning, baade for Kapitalens Vedkommende, og ogsaa hvor man gør Forsøg paa at afskære Folk fra at forsyne sig med Varer. Jeg har været i den Situation, at man baade her i Landet og i Udlandet har gjort Forsøg paa at forhindre, at vedkommende Forretning blev forsynet med de fornødne Varer. Det er den Slags Ting, som man kan gøre, men som virker i modsat Retning af den tilsigtede. Man kan nu en Gang ikke hindre de kooperative Foreningers Vækst, men de kooperative Virksomheder ønsker Frihed for alle til at udvikle deres Muligheder, Frihed for de private Erhverv til at gøre sig gældende, hvis de kan; og hvis de gennem deres Præstationer kan vise Samfundet, at de er i Stand til at røgte Opgaverne bedre end de kooperative Virksomheder, saa har de deres Eksistensberettigelse, og saa er der intet i Verden, der forhindrer dem i fremdeles at opretholde deres Erhverv. Det, man fra vor Side ønsker, er kun Ret til at hævde sig under lige Konkurrence og under lige Vilkaar, saa vil det i Fremtiden vise sig, hvilken Retning der har de største og de bedste Udsigter.

Det samme gælder de kommunale Foretagender, som det ærede Medlem ligeledes fremhævede som noget slemt noget, som ingen var tjent med. Jeg tror ikke, han har Ret deri, og Forholdet er da ogsaa det, at adskillige rundt omkring i Landet, ogsaa konservativt tænkende Mennesker, er med til netop at skabe kommunale Foretagender, fordi man ser, paa hvor mange forskellige Omraader det er formaalstjenligt og nødvendigt.

Maa jeg saa endelig med Hensyn til Kontrollen, den frygtede Kontrol med Erhvervsvirksomhed, sige, at det er dog vist et saare naturligt Tidens Krav. Det er nu en Gang saadan, at hvor der er to Parter i en Virksomhed, maa begge Parter kræve Medbestemmelsesret, saafremt ikke Interessen skal tabes hos den Part, hvis Medbestemmelsesret holdes ude, og i enhver Erhvervsvirksomhed er der to Parter: Kapitalen og Arbejdet. Saa længe vi lever under den kapitalistiske Samfundsordning, maa vi naturligvis regne med Kapitalen. Vi ønsker derfor at gøre Kapitalen til Tjener i Stedet for Herre, men naar der er to Parter i en Virksomhed,